

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - 6 "
 negyed évre - - 3 "
 Egyes szám ára 12 fillér.

Kiadóhivatal: Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár r.t. — Szerkesztőség irodája ugyanott.
 Hirdetéseket és előfizetéseket fővessz FÖLDES EDE könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.
 Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
 Nyiltér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula
 Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Aratás.

Ami most a mezőkön folyik, azt úgy nevezik itt, hogy asztalontás. Junius derekán terített asztallal ékeskedik a mező, de előbb jól lakik rajta a sok hivatlan vendég: a vízjégeső, zápor, rozsda, a varju, sáska és a honvédbogár. Ami megmarad, azt a gazda összegyűjtögeti, mint gondos háziasszony az ételmorzsát. Abból kell élnünk egy álló esztendeig. Minden átlagember másfél métermázsza gabonát fogyaszt itt el évenként. Ennek az óriási kenyérkészletnek az előteremtése is nemzeti munka, még pedig szép munka. Segédkezik benne a hajnali harmat, a napsugár, az emberi szorgalom és az isteni jóakarát. Ebben a magasztos harmoniában összeölelkezik a földművelő lelke az örökkévalóság gondolatával. A sopánkodó nemzet a képviselőház pompás, szellőztetett termeiben napról-napra felveti a lét vagy nemlét kérdését és kétségeskedik. A mezők dolgozó nemzete a nap perzselő sugarainál, verejtékes munka közben: az hisz.

A mezőknek, az asztagnak minden nap-szamosát bizonyára a gazdasági függetlenség s az egyéni szabadság végső vágya serkenti. Ez a vágy a hit. Jobb termés a rendesnél nem pusztán több kenyeret jelent, hanem ennél sokkal többet, mert biztosítja az egyén gazdasági felszabadulását. Az emancipáció nagy gondolatában rejlik a munka örökké való erkölcsi ösztöne. Igaz, a

munka felszabadít az éhségtől s a legsúlyosabb gondtól, de hisz ez még nem remény. A remény ott kezdődik, hogy a munkás megszabadulhat hitelezőitől, ha vannak, de mindenesetre több önállóságra tesz szert, ha maga ura lehet s előbbre tör az élet versenyében. A haladás vágya feszíti tehát a munkás karját és a gazda számító elméjét egyaránt. Ez a vágy a nemzetnek legegészségesebb és legbiztosabb erőforrása. Aki sopánkodik a nemzet erővesztésén, az nézze csak meg a szorgalom munkáját és ne kicsinyelje azt. Bizony mondom, az igazi függetlenségi harc a mezőségeken folyik.

A nemzeti életben a népmunka az, ami lokomobilben a hajtóerő. Enélkül nincs lendület, nincs haladás. Mig ellenben sikeres és kitartó népmunka az államhatalom szilárd feltételeit teremti meg. Ahol tehát a munka sikeréhez kötött bizalom elsorvad, ahol az egyén nem boldogul, ott az állami boldogulás elemi követelményei is hiányznak. Ellenben a népszorgalom minden megtakarított garasa az állami függetlenség biztosítékait is növeli. Sikerül-e a vetés, az aratás és a munka? — ez más szóval azt jelenti: sikerül-e az igazán független és igazán erős nemzeti államiság kiépítése.

De a népmunka nemcsak az éléstárt tölti meg. Szerepe ezenkívül körülbelül az, ami a testre nézve az emésztő szerv. Ő a nem-

zet gyomra. Ő veszi be a rossz törvényt, a rossz közigazgatást, az idegen kulturát és az idegen elemeket. De ha életműködése erős, mindezt megemészti s e mellett magyar marad. Megemészti ez a strucz-gyomor még a lengyel zsidót is. Áthajtja magán egyszer s ha ez kevés, akkor újra kezdi mindaddig, míg felszivja belőle az értékes részt s átömleszti a nemzet véredény-rendszerébe. Ha kevés ehhez az átguráshoz, nem baj. Rajokat bocsájt ki magából. A magyar szapora s ezer év óta a fiu az apák nyomán jár. Erre a törzsállományra építhet a nemzeti politika biztosan, csak arról nem szabad megfeledkezni, hogy kipróbált alapjaira ne rakjon túl nagy terheket.

Aki tehát az emancipációt, a függetlenséget és a nemzeti erőt akarja biztosítani, az ne rugjon csillagokat, hanem maradjon a földön s igyekezzék ápolni és védeni a népmunka tereit, mint gondos kertész a virágoskertet. Ebben a virágoskertben a függetlenségi ellenzék eddig a színes pillangó vagy a daloló fülemüle szerepét töltte be. Ábrándokba ringatták a virágot, de engedték gyökereinek rágni a férget. Nem él meg ebből a magyar, legfeljebb sopánkodóvá válik, mint a vénasszony. Locsolót, kapát, gereblyét kell itt ragadni, hozzá kell itt nyulni a milliók boldogulásának prózai feltételéhez: a gazdasági politikához.

TÁRCZA.

A havasok királya.

Irta: Szabó Ferencz.

Csodálatos szép idők jártak. Mintha tudta volna a természet, hogy nagy kárpótlással tartozik a szomorú szíveknek: megismételte a tavaszt minden esztendőben; a temetők jeltelen sirjait (Hajh, hogy megnövekedett a számuk!) behuzta virágos szőnyeggel; a fejfákra s az egykor felgyújtott házak romaira buja zöld girlandot [futtatott fel]; a szenesült fákból ezernyi ezer finom galyacska csalt ki s a vándormadarak egész seregét vezérelte e szomorú tájakra, hogy vidám dalukkal meglopják, elszenderítsék a gyászoló szívek fájdalmát.

A hegyek felől, honnan nem régen elszilajult mőczök hömpölyögtek alá, meleg szellők lengedeztek késő ősziig. E szellők tele voltak frissében kaszált sarju, gyopár, kenyérként ehető gombák illatával, legelésző juhocska bégetésével, szelid kolompaszóval és valami csendes boldogsággal, melyet nem az emberek lelke érez, hanem az elvonult nagy természet áraszt ki magából. Olykor hozsánnaforma kiáltás hangzott alá, erős,

elnyújtott, diadalmas, mintha a nagy szál fenyők ölelkeztek volna össze. Nyomában átható édes kacagás támadt: mintha az erdei madarak mind egyszerre vettek volna részt ezen szeretkezésben.

Ki hinné, hogy nem is olyan régen ez a sok édes, meleg hang, ez a völgybe leáradó csend és szelid boldogság, egytől-egyig mind az öldöklő halál veszkiáltásában olvadt össze. Az oláh öldöklésben.

A földönfutó emberek, akiknek erdők, nádasok, ismeretlen emberek könyörtelű nyújtott oltalmat a nagy pusztulásban, lassan-lassan visszatértek, kitatarozták felprédált otthonukat s forgatva a bibliát, enyhületet igyekeztek keresni a vallás vigasztalásaiban. Hajh, csak azok a betűk ne lettek volna olyan parányiak, csak ne táncoltak volna szanaszét a könnyes, mindig könnyes szemek előtt.

Hiába volt minden esztendőben a megismétlődő tavasz, a hegyek felől hiába lengedezett friss, balzsamos szellő, ünnepies, komoly harangzó: a hazatért emberek előtt csak más, csak szomorú, csak megváltozott volt az egész világ. A természet alkotó nagy ereje a szíveket elfeledte ujjáteremteni; a régi szív pedig csak a megsemmisült dolgokat látta és győtrődött kimondhatatlanul.

A szennyes iszapban, mely a verőfényes napok után elborította a földet s ledöntötte a hatalmas palotát is, amelyen őseink ezer éven át furtak, faragtak, hogy veszedelem alkalmával biztos menedékhelye legyen a nemzetnek, ezen iszapban nyomorult férgecskék nyüzsögtek: a hatalom dédelgetett férgecskéi. Ezek tovább örültek a szétdult világ romjain s az áradat után felmásztak a kiálló romokra s gerinczetlen puha testükkel ott sütkéreztek a napfényben, a hatalom biboros sugaraiban. Oh, milyen vidámak, fűgék, élősdiék voltak e kis puhányok, milyen élősdiék és sárosak! Ilyen szomorú sütkérezést azóta se látott a világ.

Az iszap fenekén ott silylődték velünk a kijátszott ellenségek is: a lelketlen oláh, a bős rácz és az alamuszi tót. Hasztalan rántottak fegyvert az osztályostárs ellen: a nagy ígéretek — ígéretnak, a fényes hazugságok — hazugságnak maradtak. Az iszapos ár elborította őket is. És ha olykor ki akartak eviczkélni a partra, a napfényben sütkérező férgecskék visszamarták a nedves sötétbe. Ennél pompásabb hálafizetés se volt még a világon.

Feldult kis városunkban senki sem örült úgy ennek a „hálafizetésnek", mint Vecsei Ferencz, a csizmadiák czéhmestere, nyalka,

Politikai hírek.

Gr. Andrássy belügyminiszter tárgyalásakor nagy beszédet mondott. Hangsúlyozta, hogy az 1906. évi költségvetés nem a mai kormány műve, hogy annak esetleges hibáit csak igen kis mértékben volt alkalma e kormánynak helyrehozni. A költségvetés tehát nem képviselheti ennek a kormánynak politikáját s éppen ebből folyóan a belügyminiszter nem haladt a beszédében a törvényjavaslat tétteleinek rendjén, hanem attól egészen függetlenül, csak arról beszélt, ami politikájában vezérlő motívumként vagy a nemzet mindennapi életében égető, sürgős szükségként jelentkezik. Az alkotmánybiztosítékok legfontosabbikát Andrássy az önkormányzatban látja. Az egészséges, eleven helyhatósági autonómiában látja mintegy a talpkövet, amelyen a független, a garantált, biztosított függetlenségű magyar államnak szervezete a jövőben nyugodni fog. Igazi önkormányzat alatt Andrássy olyan autonómiát ért, amelynek önállása, jogköre nem precariális természetű, nem a központi kormány jóvoltától, politikai szeszélyétől függ. És ehhez a két jogi kellemhez harmadik és leglényegesebb kívánalomként sorolta hozzá azt az óhaját, hogy az így megalkotott, az így körülbástyázott törvényhatóságok keretét, a közös érdekvilágban mozgó, a közös, egyforma hazaszereztettől, a közös politikai önértéktől vezérelt polgároknak igazi, pezsgő önkormányzati élete, igazi autonóm, önmaguk által igazgatót, de egyszersmind az önmaguk spontán akaratától, lelkesedésétől hajtott komoly munkája töltse be. Önmegtagadás beszélt Andrássyból, amikor ő — aki a lefolyt kor-

szak szomorú eseményei előtt még maga is hive volt a közigazgatás államosításának — ma nyíltan bevallotta, hogy a szerzett tapasztalatok után az államosítás kérdésének pusztá fölvetése is — a mi különzerű és komplikált közjogi helyzetünk miatt — mérően lehetetlen dolog. Andrássy a mai önkormányzatnak valódi autonómiává tételére olyan habozást nem tűrő akarattal törekszik, hogy ez uton eljutott a főispáni állás teljes eltörlésének kérdéséig is. A közigazgatási szakkérdések közül, amelyeket Andrássy fölvetett, szerintünk a járási autonómia ügye a legfontosabb. Helyesen mondta Andrássy, hogy a lokális gazdasági és kulturérdekek ápolására a mi vármegyénk tulságosan nagy terjedelmű. Hiányzik már belőle az érdekazonosság. Ezért kell olyan szűkebb köröket létesítenünk, ahol az önkormányzatban együttműködő elemek a magánélet terén együtt, — vagy legalább is egymás tőszomszédságában — hasonló viszonyok között, ugyanazon akadályok ellen küzdve munkálkodnak. A közegészségügy terén nagyarányú reformokat helyezett kilátásba a miniszteri program — erős állami dotációt az orvosoknak — anélkül, hogy az orvosi szolgálatot államosítani akarná. A gyülekezési jog törvényi szabályozásának, a Szápáry-féle közigazgatási törvény eltörlésének és a főispáni kivételes hatalomról rendelkező törvényhelyek megváltoztatásának tárgyában tett nyilatkozatai, mindmegannyian garanciát szolgáltatnak arra, hogy Andrássy a körülbástyázott alkotmányosság és beléleltében demokratikus Magyarország kiépítésének gondját viseli szívében, megnyugvást kelthetnek és tényleg keltettek is a Ház összes padjaiban.

A függetlenségi párt önálló gondolkodású és erős meggyőződésű tagjai közt kitört az elégedetlenség. Nem tudnak belenyugodni abba a sajátságos helyzetbe, hogy a függetlenségi többség a saját programjával ellenkező politikát szolgáljon. Lengyel Zoltán, aki leleplezte a múlt napokban a „közélet tisztogatását”, „A Nap” című újság folyó hó 20-diki számában Apponyi Albert gróf ezen szavaira hivatkozva: „Elveinkről le nem mondtunk és le nem mondtunk soha”, felszólítja a pártot, hogy tegye közzé programját s annak valószínűsége érdekében országos mozgalmat indítson. Cikkét így végzi: „De hát mindezt én hiába írom meg. Fogadást merek rá ajánlani, hogy senki más e miatt a szavát föl nem emeli; hogy a függetlenségi párt országos szervezését nem fogják kimondani, még kevésbé végrehajtani, hogy a külpolitikában tovább is szó nélkül toljuk az osztrák politika szepterét s ezáltal azt a kevés becsületet is tönkretesszük, amit a harc alatt szereztünk; hogy mindezekért nemsokára peréatot kiált az egész függetlenségi párt arra, aki a pártot erőssé, hatalmassá tenni és a jövő harczaira előkészíteni akarja; végül, hogy ennek dacára minden dikciónak eleje, közepe és vége csak az lesz, hogy „elveinkről le nem mondtunk és le nem mondtunk soha”. Arra kérem tehát gróf Apponyi Aibertet, ne csak hirdesse az elvet, de határozza el magát velünk együtt, ennek összes következményeit le is vonni. Akkor hiszem, hogy elveink meg is valósulnak.”

A földművelésügyi tárcza költségvetéséhez először Achim András, az „alföldi paraszt-párt” vezére szólott. A kisgazdák és a proletárok sérelmeit adta elő. Elismerte,

hőféhér haju, nyilegyenes öreg, örökös káromkodással az ajakán, soha nem szünő gyűlölettel szívében. Minden második szavában Istent meg az apró szenteket emlegette a jó öreg, de be kell vallanom, nem ájtatos elmélkedések között; ami talán jól sem állt volna már neki. Minthogy pedig e nagy, iszapos szerencsétlenségben az emberek többnyire meztláb, rongyosan ögyelegtek a világon: ez okon Vecsei uramnak elegendő ideje maradt, hogy naphosszant kint állingáljon az utcán s a hozzá hasonló elbusult emberekkel üzze-fűzze a szót.

A hegyek közül olykor mokányok jöttek a városba, szikár apró lovaikon csendesen poroszkálva. Ezek többnyire ölmagas emberek, álluk szigoruan borotvált, bajszuk erősen sertés, orruk alatt tövig nyírott s csak szájuk két végén nő szabadon, amely aztán patkóként fordul alá. Különben jólelkűek, ostobák, a világi dolgokban teljesen járatlanok, még a pénznemeket sem ismerik s a fületlen rézgombot is szívesen elfogadják csengő pénz helyett.

Azonban, hogy a békés szelidség mellett mekkora állati vadság lakozik a szívében: megmutatták a forradalomban.

Kenetes szavu pópák, dászkalok is ereszkedtek alá velük a havasokról, öltözetben, tudományban, világi ismeretekben csaknem egyenlők, különbséget csak a rengeteg szá-

káll okoz, melyet legyezőalakban hordanak a mellükön. Továbbá énekelni tudnak s hogy kiolvassák a szentkönyvek cziribetűs rejtelmét. De a fületlen rézpitykével épp olyan hadilábon állanak, akárcsak a nagy-czondrás hivek.

Vecsei uram rendszeren már várta őket. Mint a jaguár az antilopra, úgy leselkedett rájuk. Beesett, villogó szemében csak úgy lobogott a káröröm. Bizony elveszettnek tartotta volna a napot, ha le nem rázhatott volna valamit előttük a lelke nagy terheből. Jól beszélt a nyelvüket s így hát könnyűszerrel megtudta értetni magát.

— Jó napot, pápa Kulica, szentatyám az Urban! Hát még mindig tart a rabolt dolog, még mindig tart? Hallom, hogy kitűnő kávet árultok — bab helyett. Hát csak ide vele, én is veszek egy-két fontot, ha lemosatátok róla a magyar vért.

Pópa Kulica, aki kötőféken vezette lovát az elvadult kutyákért, boszusan csóválgatta a nagyszakállas fejét.

— Hadd el, batrinu, hadd el. Rossz a világ, sok rosszat fognak ránk minden ok nélkül. Mi békességes emberek vagyunk, ott se voltunk, amikor felégették a várost.

— Lehet! kaczagott zörgősen Vecsei uram s fehér bajsa alatt megmutatta a tépőfogait. — Hiszen te istenes ember vagy; odahaza még a lopott barmokat is zsoltárral tartod.

Ha meghalsz, az aprószentek egyenesen szurokba mártanak, hogy annál jobban fényeskedj a másvilágon... Hanem mintha láttak volna az égő házak között, kiélesített kaszával, amiut sorra vagdostad a véres tetemeket, mivel élőkkel szembeszállni a papi törvények nem engedték.

— Nem igaz! Hazug rágalom! mondotta a pápa, leejtve széles mellére a fejét. Ugy lehet, hogy az említett szomorú eseményen tépődött, melyhez hasonló százával fordult elő, ha tán jó maga nem is szerepelt benne. Lassanként aztán boszus harag öntötte el. — Elhiszem, hogy nagy a szived kesertése, hiszen kő alig maradt kövön e városban. Az emberek is temetetlenül feküdtek heteken át... Hanem ti okoztátok ezt a gyászt: rabságban tartottátok a szegény nemzetemet, ami égbekiáltó bűn, holott szabadnak és embernek született ez a nép is.

Vecsei Ferenc most már kilépett az utcaközepére s megragadta a vállát, mintha térdre akarta volna roskasztani. A kint állingáló öregek elszántan sorakoztak köréje hogy oltalmára legyenek, ha az aczélerős hegyi ember megtámadná. Egyik-másik füstös karóvéget szoritott a markában. Mint valamely harsona, úgy csengett a Vecsei Ferenc hangja.

(Folytatjuk.)

SÁMSON JAKAB

Telefon 423.

uri szabó

Telefon 423.

KOLOZSVÁRT, Egyetem-u. 2.

Ajánlja dűsan felszerelt raktárát

honi, angol, scoth és francia különlegességekben

FÉRFI RUHÁK a legmodernebb szabászat alkalmazásával, saját műhelyében készíttetnek. 12 49-105

Gyors és pontos kiszolgálás!

Gyors és pontos kiszolgálás!

hogyan künn a perifériákon izgatják a népet, de tagadta, hogy az idén arató-sztrájkra gondolt volna a munkásnép. Drányitól azt várta, hogy hatályon kívül helyezze a mezzei munkásokról szóló törvényt. A földhétséget — ugymond — ki kell elégiteni, azért határozati javaslatot nyújt be, hogy a földmivelési miniszter utasítsa, hogy az uradalmak és az egyházi birtokok állami megváltása iránt készítsen törvényjavaslatot, s ezeket a birtokokot parcellázva, olcsó haszonbérért adja át a népnek.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Olvasóinkat kérjük, legyenek szivesek előfizetéseik megújításával és érdekes vidéki hírek beküldésével bennünket támogatni.**

— **Szász József** alispán a jövő hét folyamán, Bucsi József műszaki tanácsos és Albert Iván az építészeti hivatal főnöke társaságában az állami utak fölött fog szemlét tartani.

— **Gazdasági tudósítók.** A földmivelésügyi miniszter vármegyénk balázsfalvi járására nézve Tuzson Gáspár szászcsanádi és Gocsman József sorostélyi lakosokat gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **Öngyilkosság.** Gr. Bethlen József veresmarti nagybirtokos Ferencz nevű kocsisa f. hó 13-dikán a Maros sekélyes vizébe ugrott, ahol halálát lelte. Hogy öngyilkos lett: abból következtetik, mert már két ízben tett kísérletet arra, hogy magát elpusztítsa.

— **A gőzfürdő** hasznos és szükséges voltát legjobban bizonyítja, hogy a múlt napokban, mikor zárva volt, általános volt az elégedetlenség. A szünetelést az okozta, hogy a szivattyú, mely még tulajdonképpen átvéve sincs a szállító cégétől, felmondta a szolgálatot. A szállító cég a lefolyt hét alatt a hiányokat pótolta, a hibákat kijavította s — a mint halljuk — a gépezet rendszeresen működik s már át is vétetett a város tulajdonába s az összes fürdők használhatók.

— **A Kossuth-nóta miatt.** László Imre hadnagy, már az alkotmányos kormány alatt talán az új korszak feletti örömeiben és lelkesedésében elhuzatta azt a nótát, melyhez a magyarnak ezer bánata, ezer dicsősége, sok keserősége, szive-lelke fűződik. És a szegény hadnagyot, nem a darabont kormány alatt, hanem az új nemzeti kormány alatt elítélték és kitették a hadseregből. S mikor panaszkodott fűnek-fának, azt a cinikus választ kapta, hogy a katona ne politizáljon. Először, mert nem ért hozzá; másodsor, mert megégeti a körmét; harmadsor, mert nincs senki, a ki megvédelmezze. Még azok se, a kik beugratták a politikába.

— **Veszélyes a Bükköslapason járn.** A helyben állomásozó houvéd zászlóalj július 28-án szombaton reggeli 6 órától déli 12 óráig harcoszerű czéllövést tart a Bükköslapason, a miért a mondott helyen és kör-

letében a tartózkodás és járás életveszélyes. A felállított katonaságnak a czéllövészet helyéről való távozásra vonatkozó felszólításának mindenki fegyverhasználat terhe mellett köteles engedelmessékedni.

— **Barlangkutatók.** Dr. Szilády Zoltán kollégiumi tanár a környékünkben levő barlangokat vizsgálja, főképpen azért, hogy barlangi medve nyomait keresse. Közélebb az Intregáldon túl fekvő Négerfalva határában a Kápolna-barlangot kutatta fel s hozott magával medvecsontokat. A jövő héten a bedelői havasokba megy ugyanezen czélból. Gyűjtésének már eddig is gazdag eredményei vannak. Pávai V. Ferencz érettségizett tanuló dr. Szilády utasítása szerint a radnai havasokba megy gyűjtés czéljából.

— **Nyakkendő-ípar.** Ugy teszünk, mintha mi igen-igen gazdag emberek, gazdag nemzet volnánk. Pénzen vesszük azt is, a mit könnyű szerrel magunk is előállíthatnánk. Anyáink fontak, szóttek, ruhaneműek előállításával valóságos házi ipart folytattak s ezzel, a míg egyfelől hasznos munkával üzték el a lélekölő unalmat, másfelől sok pénzt megtakarítottak. Ma a legegyszerűbb ruhadarabokért, ingtől harisnyaig és nyakkendőig, mindenért a boltba járunk, hol pedig legnagyobb részben osztrák árut kapunk. Nyakkendőért éven át 3 millió 63 ezer koronát küldünk a szomszédnak. Pedig azt a nyakkendőt negyedrésze árban itthon is kiállíthatnák az asszonyok és leányok.

— **Rémhír.** Ausztria-Magyarország hajlandó három hadtesttel Galicziából Oroszországba bevonulni pacifikálás végett, mihelyest erre Oroszország felszólítja. II. Vilmos német császár ösmeri ezt a tervet és a maga részéről is hozzájárult... Így írja egy orosz ujság.

— **Ügyeljünk a kutyákra!** Tudvalevő, hogy a kutya nem izzad a bőrén át, hanem a nagy hőségben gyorsan kell lélekenie. A tudónek eme gyors működése természetesen hamar kiszáritja a gégét és nagy szomjúságot von maga után. Töltsünk tehát napjában többször friss vizet a kutyának, mert ezt nemcsak az állat egészsége kívánja így, hanem az ember biztonsága is. Mert tény, hogy a veszettség többnyire a víznek nélkülözéséből keletkezik.

— **Osztrák áru a „tulipán“ özégére alatt.** Az osztrák szemtelenkedés egy kirívó példáját olvassuk. A bécsi Riesz és Grundman cég már ezelőtt négy évvel „Tulipán vászon“ védjeggyel lajstromoztatta vásznait, tudatában lévén annak, hogy mily könnyen ül fel a naiv magyar a hangzatos elnevezéseknek. Persze hogy e mostani tulipán mozgalom nagyon kapóra jött az osztrák cégnek és valósággal elárasztotta a magyar piacot tulipán vásznával, melyet mint magyar gyártmányt szerepeltet. Ezt a perfiátiát most azzal tetézi meg, hogy védjegy-bitórlás czimén perli azokat a magyar gyárakat, amelyek gyártmányaik elnevezését a tulipánnal bármily vonatkozásba hozzák.

— **Táncstanfolyam.** Herlitska Nándor helybeli tánczmester augusztus 1-jével táncstanfolyamot nyit saját tánctermében. Ajánljuk olvasóink figyelmébe lapunk mai számában megjelent hirdetését.

— **Provizió.** Egy délvidéki községben nemrég erősen dult a tifusz — mesélte a folyosón egy képviselő — és nem mult el nap, hogy néhány súlyos esetet ne jelentett volna az orvos. Az orvosnak, szegénynek, nem volt többé nyugta. Éjjel-nappal hívták folyton talpon volt, de keresett is szépen. Történt aztán, hogy egy Vogel nevű ember hosszas kinlódás után felépült a tifusból. Első utja természetesen az orvoshoz vezetett. Szerényen kérdezte:

— Mivel tartozom, doktor ur!

A doktor rövid habozás után:

— Harmincz forinttal.

Vogel néz, néz. Aztán megszólal:

— Harmincz forintot fizessenek? Én? Vogel?

— Igenis, maga, Vogel.

— Na hallja, — mondja erre Vogel dühösen, nekem igazán tehetne engedményt, mert én hoztam a tifuszt a városba.

A képviselő, aki ezt elmondta, hozzátette:

— Ezért nem kívánom én olyan nagyon Fejérváryék büntetését. Elvégre is, mi, a közélet doktorai, tartozunk nekik némi engedménnyel, hiszen — ők hozták a városba a tifuszt... P. N.

— **Uj kakao.** Az uj Hoff János-féle kakao-faj folyton nagyobb kedveltségnek örvend, mert valamennyi kakao-faj között ez a legzsirszegényebb (19%, zsir gyakran 50%, zsirral szemben más kakao-fajjal), ezért rövid használat után is már igen könnyen emészthetőnek és izletesnek találhatik. Kandol-kakao nem dugul és a legfinomabb íz mellett még azt a fontos előnyt is bírja, hogy rendkívül olcsó, miért is mindenki által könnyen hozzáférhető és használata a legszerényebb háztartásban is lehetővé válik és ajánlatos is.

— **A „Zenélő-Magyarország“** zene-műfolyóirat ma megjelent 315-ik füzete a következő zeneműjodonságokat közli: I. Lengyel Miska „Árva vagyok“ — és „Nagy palota kicsiny kunyhó“ — czimű két legújabb magyar dalát. II. Uhl Márton „Mert bármily édes, a esők veszélyes“ — renki-vül bájos dalát. III. Bendel Ferencz. — A kis zászlótartó — zongoradarab. Előfizethetni és kimerítő jegyzéket az eddig megjelent 314 füzetéről ingyen kapni — a „Zenélő-Magyarország“ (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában, Budapest, VIII., József-körut 22/24.

Nyilt-tér.*

A nagyenyedi „Alsófehér“ június hó 21. számában „Szalmaláng“ czim alatt egy ellenünk irányított cikk jelent meg, melyben a cikk írója a n. é. vevőközönségnek siránkozó hangu szemrehányást tesz, hogy enyedi üzletünk feunállása óta bevásárlási czélból egyedül minket keres fel, és a régi kereskedőket, tőlük elfordulva, az üzletben azóta aludni és ásitozni hagyja.

Mi a cikke egyáltalán nem reagáltunk volna, mert az a tény, ha ellenségeink — (mert komoly versenytársunk a piacon

* Ez en rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

KÉSZ NEMZETI SZINŰ ZÁSZZLÓK
 ruddal, lándzsával, rojttal és bojttal felszerelve legelőnyösebb árban
Tánczel József cég üzletében
 NAGYENYEDEN szerezhetők be.

senki sem lehet) — csüggednek, bennünket a további harcra csak edzettebbé tesz és ha ellenünk más rágalmat nem szólhat, mint-hogy árúinkat potom áron bocsájtjuk a n. é. vevőközönség rendelkezésére, ezért a reklámért csak köszönetünket kell kifejeznünk, mert ennél nagyobb reklámot magunk mellett önmagunk sem hozhatnánk fel.

De mivel a cikk írója — kiletét nem kutatjuk — ezt a felhívást habár minden tekintetben elég izléstelenül, nem átalotta a tulipánkert mozgalommal és a hazafiaságra való hívalkodással kapcsolatba hozni, még sem hagyhatjuk egészen megjegyzés nélkül.

Miután a cikk írója a nagyenyedi divat-áru-kereskedőket olybá tünteti fel, mintha rajtuk kívül magyar állampolgárok vagy hazafiak megszűnnének létezni, földrajzi ismeretére hivatkozva figyelmeztetjük, hogy „Torda” ahol főzletünk van, nem Alsó-Ausztriában, hanem Enyedhez közel Erdélyben fekszik, hol a tulipán mozgalom és a honi ipar terjesztésének olyan nagy nevű pártfogói legalább is vannak, mint az enyedi divatárúkereskedők.

Megkérdezzük továbbá a cikk írójától, hogy mik azok a hívalkodott áldozatok, melyeket az enyedi divatárúkereskedők a honi ipar fejlesztése körül hoztak, talán gyárakat, ipartelepeket állítottak fel? mert ha igen, a hazafiságuk előtt meghajolunk. De ha a hazafiság csupán abból áll, hogy egy-egy cikkből elvéve honi gyártmányt is tartanak, kérjük a cikkíróját, hívja fel az általmába vett enyedi hazafias divatárúkereskedőket, tegyék az éven által honi iparból beszerzett áruk eredeti számláját a nyilvánosság asztalára, melylyel szemben kötelezzük magunkat annyi honi gyártmány eredeti számlát felmutatni, mint amennyit az összes enyedi divatárúkereskedők összesen forgalmaznak. És hogy ezen állításunk nem csupán a n. é. vevőközönség hangzatos megtevéstése, szolgáljon bizonyítékul a tordai magyar védőegyesület nagyérdemű elnökének czégünk felől a központhoz felterjesztett levelének következő eredeti másolata:

99—1906. sz.

Tekintetes Elnökség!

A mult hó 27-ről kelt 88—1906. számmal megjelölt levelünk kapcsán, melyben szabályszerű árujegyzékkel felszerelt kérvénnyel Dick Jakab és társa tordai divatáru-kereskedő czég részére 1 darab védő-tábla engedélyezését kértük, ez alkalommal az ide 1 % alá csatolt kérvénnyel egy másik védő-táblát kértünk ugyanezen czég nagyenyedi fióküzlete számára.

Mint-hogy ugyanazon honi áruk védelmére keretik a kirakati védő-tábla, mint amelyek a 88—1906. számú kérvényhez csatolt árujegyzékben foglaltak, ennél fogva a most csatolt kérvényhez ugyanazon árujegyzék rovatait kérjük fölvetetni.

Amennyiben fentnevezett czég előttünk hiteles adatokkal bebizonyította, hogy üzletének jelentékenyebb forgalma a honi gyártmányok árusítására esik s tényleg a cikkek megismerése után dicséretesen kell megállapítani, hogy a Dick Jakab és társa czég a védő-egyesület szabályait nemcsak betartja, hanem azt hazafias kötelességérzetével gyakorolja is.

Méltán yoljuk abbeli kérését, hogy ugy a tordai üzlete részére a korábban kért, mint most a nagyenyedi fióküzlete számára kért

tehát két darab védő-táblát a lehetőleg mielőbb szolgáltassuk ki részére.

Tordán, 1906. évi július hó 7-én.

Hazafias tisztelettel
Harmath Domokos
e. ügyvezető igazgató.

Végül még egyet a t. cikkíró figyelmébe. Azzal, hogy a vevőközönségnek drága pénzen árult tulipánjelvényeket tűznek a gomblyukába, a hazafiságnak vajmi keveset tettek. Tessék olcsón beszerzett honi gyártmányú árukat minimális haszon mellett árusítani, akkor biztosítjuk, hogy a n. é. vevőközönség hálás lesz és nem fog a nagy hazafiaktól elfordulni.

Dick Jakab és társa.

Császárfürdő Budapest.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévvízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kö- és márványfürdők; hőlég-, szén-savas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belégzési kúra. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak.

Prospektust ingyen és bérmentve küld

140 3—10

az igazgatóság

SZERKESZTŐSÉG:

Dr. Garda Kálmán, Török Bertalan, Dr. Varró László.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugár részv.-társ.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szab. Hattyu gyógyszer-tár által Majna-Frankfurt. 685 43—52

Táncziskola megnyitás!

Van szerencsém a n. é. szülők b. figyelmébe ajánlani, hogy **f. é. augusztus hó 1-én** az intelligens gyermekek részére

TÁNCZTANFOLYAMOT

nyitok **Tövis-utca 45. szám alatt** levő saját táncztermemben.

Beiratkozni lehet reggel 8 órától este 6 óráig.

Gentre-boston kurzust ugy csoport, valamint egyes személyek részére előnyös feltételek mellett tartok.

Tisztelettel

Herlitska Nándor.

171 1—1

Saját főzésű

VALÓDI SEPRŐ-, SZILVA- és TÖRKÖLY-

pálinkáim általam pecsételt fél és egész literes üvegekben kaphatók leányomnál özv. Albrechtovich Antalénál Tövis-utca 48. sz. alatt.

Miről tisztelettel értesitem a n. é. közönséget.

PAULINI REZSŐ
rézműves.

144 2—2

HIRDETÉSEKET

legjutányosabban vesz fel
kiadóhivatalunk.

2190/1906. szám

Faeladási hirdetmény.

A szászsebesi m. kir. erdőhivatal irodájában **1906-ik évi augusztus hó 16-ik** napján délelőtt 10 órakor tartandó írásbeli versenytárgyaláson eladás alá bocsáttatik a zalatnai m. kir. erdő-gondnokság kezelése alatt álló igenpataki 87-12 k. hold kincstári erdőnek mintegy 9635 ürmeter **bükk hasáb** s mintegy 1940 ürmeter **bükk dorong tűzifára** becsült

faállománya

tővön az erdőn 1907—1909. években, azaz három (3) év alatt leendő kihasználás kötelezettsége mellett.

Kikiáltási ár 5399 korona 50 fillér. Bánatpénz 500 korona.

Az árverési és szerződési feltételek a szászsebesi m. kir. erdőhivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Szászsebes, 1906. évi július hó.

178 1—1

M. kir. erdőhivatal.

Az Orsz. Gazd.
 Munkás- és
 Családsegély-
 pénztári ajánlók
 jó indulatába.
 Igyekezzék ezt
 az intézkedést
 a nép körében.
 Biztonságos Család-
 segélyt ezen segély-
 pénztárnál.

Kakao és csokoládé kedvelők figyelmébe:
 Hoff János-féle

Kandol-Kakao

a legesekélyebb zsírtartalmú, azért igen könnyen emészthető, soha sem okoz székrekedést, mindazáltal ritka finom íze mellett kiválóan olcsó.

Valódi oszákis
 Hoff János
 névvel és az oroszlan-
 védjeggyel.

Osmagok a 1/4 kgr. 90 fillér
 „ 1/2 „ 50
 Mindenütt kapható.

BALLA BÉLA

első rangú előnyösen ismert friss hús- és finom hentesáru-különlegességek üzletében zsír szalonna nagyban és kicsinyben található.

HÚSÁRAK:

Marhahús	1 klg.	1.28, 1.36, 1.44 fill.
Borjuhús	„	1.12, 1.36, 1.44 fill.
Sertéshús	„	1.36, 1.60 fill.
Juhhús	„	96 fillér.

FIGYELMES ÉS HIÁNYTALAN KISZOLGÁLÁS

8 57—105

Nagynyedi kisegítő takarékpénztár r.-t.

Alaptőke: 300.000 kor. Tartalék: 157.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jöhető pénzügyintézetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett.

Időben kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint 5 $\frac{1}{2}$ %, 6, 6 $\frac{1}{2}$ % mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítol le.

Betétet 4 $\frac{1}{2}$ % kamattal mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12, d. u. 3—4 óráig.

19 56—104

NAGY JENŐ

szájpad nélküli műfog-spezialista

KOLOZSVÁRT, Wesselényi M.-u. 6. sz.

Készít szájpadnélküli természetűen szilárdan álló fogakat 16 koronáért.

58—104

Nagynyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részv.-társaság Nagynyed.

Dobozárugyár. Könyvnyomda. Litografiai és vonalzó műintézet.

Mindennemű **DOBOZÁRUT** (Cartonnage) u. m. egyszerű és hajított dobozokat gyógyszerészek, cukrászok, kereskedők és gyárosok részére kisebb árucikkek jutányos és czélszerű csomagolá ára olcsó áron szállit.

Műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képes árjegyzékeket, levélpapírokat, falragaszokat, meghívókat, s mindennemű kereskedelmi és ipari nyomtatványokat, postacsomagcímkeket, pecsétjegyeket, címkeket, ragjelzőket, porkapszulákat, papírzacskókat, kötőzópapírokat és mindennemű gyógyszerészeti nyomtatványokat készít könyv- és könyvnyomda, valamint dombornyomásban, olcsó árban, szép és izléses kiállításban.

Csak SICULIA névvel ellátott üvegek valódiak.

161 19-20 A MÁLNÁSI

„SICULIA”**FORRÁS-VIZ****a sós savanyúvizek királya.****Szklarétegeken át furt
ártézi forrás.**

A gyomorégést rögtön megszünteti. Páratlan étvágygerjesztő. Azonnal ható különlegesség a gége, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyaghurutos bántalmak ellen. Korányi, Kóthly, Tauszk, Riegler, Nuriósán József tanár urak szakvéleményei a MÁLNÁSI „SICULIA” forrást a kontinens legdúsabb természetes alkalikus sós savanyúvizének mitősítik.

Magyarországi főraktár:

BRÁZAY KÁLMÁN
BUDAPEST, József-körút 37.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeria és fűszerkereskedésben.

A NAGYSZEBENI**ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR**

ad jelzálogkölcsönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

- A.** $4\frac{1}{4}\%$ kamatláb mellett 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 30000 K. — A törlesztés 100 félévi részletben történik; a félévi részlet minden 1000 K. után 26 K. 11 f.
- B.** 5% kamatláb mellett 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 20.000 K. — A törlesztés 100 félévi részletben történik; a félévi részlet minden 1000 K. után 27 K. 16 f.
- C.** $5\frac{1}{4}\%$ kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K.
- a) 41 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f.
- b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 08 f.
- D.** $5\frac{1}{4}\%$ kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 2000 K.
- a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.
- b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f.
- c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f.
- E.** 6% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.
- a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f.
- b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f.
- c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f.
- d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.

Az A. alatti kölcsönök csak földbirtokra, a B. C. D. és E. alattiak házakra is adhatók; valamennyi kölcsön — az egyszersmindenkorra 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetetik ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények LINGNER GYÖRGY úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

Hegyi János

műlakatos és gépjavitó műhelye

NAGYENYEDEN.

Elvállalok mindennemű épület, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrácsok, vasajtók, épületvasalások javítását és újbóli készítését, továbbá villanycsengők, telefon és villámhárítók szakszerű szerelését. Varró gépek és kerékpárok javítását s gyári árban való újonnan beszerzését, vegre mindennemű gőzcséplők, motorok, szivattyúk és szivattyúskutak, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árban való beszerzését. — Ajánlom a gazdaközönségnek saját műhelyemben összeállított elpusztíthatatlan acélfejű ekéjmet és vasboronáimat, melyeket jótállás mellett felelősséggel adok el, nem tetszőket kicserélek, vagy kivánság szerint átalakítok. — Egyben értesitem a n. é. közönséget, hogy április hó 24-étől lakásom és műhelyemet Tüvis-utca 19. szám alá helyeztem át. Szakmamba vágó költségvetéssel díjtalanul szolgállok. Beesés pártfogást kér

kiváló tisztelettel

HEGYI JÁNOS,

43 14-26

műlakatos és gépjavitó műhelye

Elsőrangú

FÉNYKÉPEZŐGÉPEK

Rietzschel, Goerz, Rodenstock

és egyéb világhírű gyárak készítményei

mérsékelt áron csekély havi

részletfizetésre!

Megrendelési hely:

AUFRECHT ÉS GOLDSCHMIED

fényképészeti osztálya

Budapest, VI., Andrassy-út 17.

Sziveskedjék árjegyzéket kérni fényképezőgépekről.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

118 25-50

Brassói Portland-Cement-

gyár, Brassóban. Nagyenyeden kapható Klemm Pál úrnál Szentkirály-utca 128. sz.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.